

ประเพณี พิธีกรรม และความเชื่อของชาติพันธุ์ไท-ยวนราชบุรี

ประเพณีวัฒนธรรมของชาวไท-ยวน

ประเพณีไปแข่ง

ถึงเทศกาลสงกรานต์ หนุ่มๆ ในหมู่บ้านไท-ยวน ต่างรวมกลุ่มกัน กลุ่มละประมาณ ๗-๑๐ คน ออกเดินทางพร้อมด้วยอุปกรณ์เครื่องดนตรี มีกลอง แคน ฉิ่ง ฉาบ เป็นต้น หนุ่มๆ เหล่านี้จะร้องรำทำเพลงแวะเวียนไปตามบ้าน เมื่อถึงบ้านใดบ้าน เจ้าของบ้านจะเชิญให้ขึ้นบ้าน ให้การต้อนรับหุงหาอาหารเลี้ยงดู บางครั้งอาจให้เงินหรือข้าวสารแห้งไว้เป็นเสบียง และหากค้ำงที่บ้านใดก็จะพักค้างคืนที่บ้านนั้นด้วย คณะแข่งจะเดินทางรอนแรมไปหลายวัน เมื่อขึ้นบ้านใดพบหญิงสาวถูกใจก็หมายตาไว้และจะหาโอกาสติดต่อผูกพัน จนถึงขั้นสู่ขอแต่งงานต่อไป

ประเพณีเที่ยวช่วง

ในสมัยก่อน ไม่มีโรงสีและข้าวบรรจุถุงสำเร็จอย่างเช่นทุกวันนี้ ชาวไท-ยวนต้องตำข้าวกิน อุปกรณ์ที่สำคัญ คือ ครก มีทั้งครกที่ทำด้วยมือและครกกระเดื่อง หรือที่ชาวไท-ยวน เรียกว่า “มอง” สาวๆ ชาวไท-ยวน นิยมตำข้าวกันในยามค่ำ หลังจากเสร็จจากนา สาวๆ จะแบกข้าวจากเรือนมาคนละครบุงมารวมกลุ่มตำข้าวด้วย “มอง” (ครกกระเดื่อง) ขณะที่ตำอยู่นั้น หนุ่มๆ ในหมู่บ้านที่หมายปองก็จะเข้ามาเที่ยว เรียกว่า “เที่ยวช่วง” ช่วง คือบริเวณที่ตำข้าว โดยหนุ่มไท-ยวนจะมากันเป็นกลุ่มๆ ละ ๓-๔ คน เมื่อมาถึงช่วง หนุ่มสาวคู่ใดรักชอบกันก็จะอยู่ช่วยตำข้าวเป็นโอกาสได้ใกล้ชิดกัน โดยคนอื่นจะหลีกเลี่ยงให้ ในขณะเดียวกันหากมีหนุ่มกลุ่มอื่นเข้ามาเที่ยวช่วง หนุ่มกลุ่มแรกก็จะออกจากช่วงไป เปิดโอกาสให้หนุ่มกลุ่มใหม่ได้มาเกี้ยวสาวบ้าง ในบางครั้ง ถ้าหนุ่มที่หลงรักหญิงสาวเกิดหึงหวงไม่ต้องการให้หนุ่มอื่นเข้าไปเกี้ยวสาวที่ตนรัก ก็จะแอบอยู่ปากทางเพื่อคอยดักตีหัวคู่อริ บางครั้งก็ตีฝากกันไปก็มี เป็นการเตือนว่าหญิงคนนี้มีคนจองแล้ว นอกจากนี้ ยังมีการขุดหลุมพรางวางหนามดักทำร้ายคู่อริอีกด้วย การเที่ยวช่วงจึงสนุกสนานและตื่นเต้นประทับใจหนุ่มสาวที่กว่าจะได้แต่งงานกัน ก็ต้องฝ่าฟันอุปสรรคนานามาไม่น้อยทีเดียว

ประเพณีการเกิด

การคลอดบุตรของคนไทยยวนในสมัยก่อนมีหมอดำแยซึ่งอยู่ในภายในหมู่บ้านนั่นเองเป็นผู้ทำคลอด หลังจากทารกถือกำเนิดขึ้นมาแล้ว หมอดำแยจะนำเด็กไปอาบน้ำทำความสะอาดจากนั้นนำมาวางลงบนกระดังงาไว้ที่หัวบันไดบ้าน กระที่บเท้าข้างกระดัง ๓ ครั้ง พร้อมกับกล่าวว่า “สามวันลูกผี สี่วันลูกคน” ตามเคล็ดที่เชื่อว่าจะทำให้เด็กมีอายุมันขวัญเย็น เสร็จแล้วจึงเตรียมผ้ามัดปากหม้อข้าวหรือผ้าเตี่ยวหม้อหนึ่งมาผูกแขนเด็กเพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเป็นโรคซางต่างๆ เมื่อเด็กมีอายุครบเดือนจึงทำพิธีโกนผมไฟ ผมที่โกนมักนำไปทิ้งไว้ที่โคนต้นโพธิ์ใกล้กับบริเวณบ้าน

ประเพณีบุญกลางบ้าน

บุญกลางบ้าน หรือการทำบุญหมู่บ้าน เป็นประเพณีที่เกิดจากความเชื่อที่ว่า ในรอบปีหนึ่งๆ ชุมชนหมู่บ้านซึ่งประกอบไปด้วยหลายครัวเรือน และในแต่ละครัวเรือนอาจจะมีบางคนไปทำให้ “ผิดผี” จนผีต้องมาทำร้ายด้วยรูปแบบต่างๆ เช่น ทำให้เกิดความเจ็บไข้ไม่สบาย สัตว์เลี้ยงล้มตาย นอกจากจะแก้ไขปัญหากับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นรายกรณีแล้ว วิธีการหนึ่งที่ช่วยเสริมสร้างกำลังใจให้ชาวไทยยวนในชุมชน คือการทำบุญกลางบ้าน หรือเป็นพิธีกรรมเพื่อปัดรังควานให้ห่างหายไปจากหมู่บ้านนั่นเอง

ชาวไทยยวนราชบุรี ตำบลหนองปลาหมอ อำเภอบ้านโป่ง กำหนดเอาวันแรม ๘ ค่ำ เดือน ๖ ของทุกๆ ปี เป็นวันทำบุญกลางบ้าน โดยทุกครัวเรือนจะทำกระทงหรือกระบะทำจากกากต้นกล้วย ทำเป็นสามเหลี่ยม หรือสี่เหลี่ยมก็ได้ ในระยะหลัง บางครัวเรือนใช้ลังกระดาษตัดให้เหลือเป็นของกระบะไว้สี่ด้าน แทนการทำจาก กากกล้วยก็มี

ภายในกระบะจะบรรจุของกิน เช่น ข้าวสาร หัวหอม หัวกระเทียม เกลือ พริกแห้ง ข้าวสุกซึ่งปั้นเป็น ๓ ก้อน แต่ละก้อน ทำให้มีสีต่างกัน คือ สีดำ โดยการนำไปคลุกกับหม้อ (มีนหม้อ คือเขม่ากันหม้อที่เกิดจากการหุงต้มด้วยไฟฟืน คนในอดีตนำไปป้ายหน้าเด็กคลอดใหม่ ด้วยเชื่อว่าจะทำให้ผีไม่ยอกได้เด็กเอาไปเป็นลูก หรือใช้คลุกข้าวใช้เช่นผี คำนี้มีการใช้ผิด โดยเขียนเป็น ดินหม้อ) สีแดง ได้จากการคลุกกับปูน และสีเหลือง คลุกด้วยขมิ้น หากมีอาหารอื่นใดที่ต้องการไว้เป็นพิเศษ สามารถบรรจุไว้ในกระทงใบตองหรือใส่ลงไป ในกระบะ

เจ้าอาวาสวัดนาหนองเชื้อสายไท-ยวนประกอบพิธีบุญกลางบ้านให้กับชาวไทย-ยวนหมู่ ๕ ตำบลดอนแร่ อำเภอเมืองราชบุรี

อาหาร ของกินต่างๆที่ใส่ไว้ในกระบะ และหุ่นรูปปั้นของคนและสัตว์เลี้ยงเพื่อให้เป็นเสปียงแกผี

ชาวไทย-ยวนหมู่ ๕ ตำบลดอนแร่ อำเภอเมืองราชบุรี ในพิธีบุญกลางบ้าน

สิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้ คือต้องมีรูปปั้นหุ่นคนและสัตว์เลี้ยง ทำจากดินเหนียว หรือบ้างก็ทำจากดินน้ำมัน โดยทำตามจำนวนคนในครัวเรือน ส่วนสัตว์เลี้ยงที่สำคัญคือวัว ควาย หรือม้า ทำเพียง ๒-๓ ตัวก็ได้

พิธีงานจะจัดขึ้นที่ศาลากลางบ้าน หรือปะรำชั่วคราวที่ชาวบ้านร่วมกันจัดทำขึ้น บางแห่งอาจอยู่ใกล้กับศาลปู่ตาหรือเทพารักษ์ประจำหมู่บ้าน โดยตอนเย็นของวันแรม ๗ ค่ำ จะเชิญพระ ๙ รูปมาเจริญพระพุทธมนต์ ครั้นรุ่งเช้าแรม ๘ ค่ำ ชาวบ้านจะร่วมกันทำบุญตักบาตร บางชุมชนจะถวายอาหารเลี้ยงพระในตอนเช้า ต่อจากนั้นจึงทยอยนำกระบะที่เตรียมไว้ไปวางไว้ที่ศาลปู่ตา พร้อมกับกล่าวบนบานให้ปู่ตาเทพารักษ์คุ้มครอง ขจัดโทษภัยให้ห่างหาย

รูปแบบการจัดงานพิธีนี้ สื่อให้เห็นการรับเอาพุทธศาสนาพร้อมกับยังดงนับถือผี โดยการโยงพิธีทางศาสนาให้มีบทบาทแทรกอยู่ในพิธีอย่างผสมกลมกลืน

หลักความเชื่อที่กระทำในพิธีนี้ก็คือ อาหารและของกินต่างๆที่ใส่ไว้ในกระบะเพื่อให้เป็นเสบียงแก่ผีส่วนหุ่นรูปปั้นของคน และของสัตว์เลี้ยงที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตเกษตรกรรมของชาวไทยยวนนี้ เป็นการมอบให้ผี เพื่อที่ผีจะได้ไม่มารังควานหรือก่อวุ่นให้เจ็บไข้หรือล้มตาย เมื่อไม่มีผีตนใดมากระทำเบียดเบียน ชาวบ้านก็จะอยู่อย่างสุขสบาย

นอกจากความเชื่อมั่นและความสุขสบายใจที่ได้ทำบุญกลางบ้านร่วมกันแล้ว สิ่งที่เป็นผลพวงตามมา คือการแสดงออกถึงการเป็นหมู่กลุ่มของผู้คนที่อยู่ในวัฒนธรรมเดียวกัน มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

ประเพณีบุญกลางบ้านของชาวไทย-ยวน หมู่ ๕ ตำบลดอนแร่ อำเภอเมืองราชบุรี

ประเพณีสงกรานต์ของบรรพบุรุษที่ล่วงลับ

ชาวไทย-ยวนมีการนำกระดูกที่บรรจุไว้ในโกศ บางครอบครัวบรรจุกระดูกไว้ในธาตุหรือเจดีย์ไปไว้ที่วัดแล้ว นิมนต์พระมาชักบังสุกุลให้แก่ผู้ที่ตาย ในช่วงวันสงกรานต์จึงเปรียบเสมือนเป็นวาระที่เหล่าชาวไทย-ยวนจะได้ หวนกลับไปเยือนถิ่นฐานบ้านเกิดในราชบุรี มีบรรดาญาติพี่น้องมาร่วมสังสรรค์ในหมู่เครือญาติ สร้างความสุขใจให้กับผู้ที่อยู่ร่วมวงศ์ตระกูลทุกคน

ประเพณีบุญสลากภัต

“งานบุญสลากภัต” หรือที่คนไทย-ยวน เรียกว่า งานบุญ “กินข้าวสลาก” ชาวเหนือเรียกว่า “ตานก๋วยสลาก” สมัยก่อนนิยมจัดกันในเดือนหกหรือเดือนเจ็ด บางท้องถิ่นจัดในเดือนสิบหรือออกพรรษา ประเพณีดังกล่าวนี้มีชื่อเรียกแตกต่างกันไปตามท้องถิ่นบางแห่ง บางแห่งว่า “กินก๋วยสลาก” บางแห่งว่า “ตานก๋วยสลาก” “บุญสลากภัต” เป็นประเพณีเก่าแก่ที่เกิดขึ้นในพระพุทธศาสนา ตั้งแต่พุทธสมัยที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังทรงพระชนม์อยู่ ปรากฏในพระธรรมบทขุททกนิกายว่า “พระพุทธองค์ทรงสรรเสริญพระสาวกอรหันต์ของพระองค์ คือ พระโกณฑธานเถระ ซึ่งเป็นผู้มีโชคดีในการจับสลากได้ที่หนึ่งทุกครั้ง แม้พระพุทธเจ้าก็สู้ท่านไม่ได้ พระสาวกทั้งหลายมีความสงสัยว่า ทำไมท่านจึงโชคดีเช่นนั้น พระพุทธเจ้าตรัสรับบอกแก่ภิกษุสงฆ์ทั้งหมดว่า โกณฑธานปรารภว่าถ้าเลือกอะไร แข่งขันอะไร ขอให้ได้ที่หนึ่งเสมอ ดังนั้นในชาตินี้โกณฑธานจึงเป็นคนโชคดี”

“งานบุญสลากภัต” มีการจัดหาเครื่องไทยทาน อาทิ ผลไม้ ขนม สิ่งของที่ควรแก่สมณะบริโภคและสิ่งของผู้ล่วงลับไปแล้วเคยกินเคยใช้ นำมาจัดใส่ชะลอมหรือจัดใส่กระจาดที่สานด้วยไม้ไผ่ ซึ่งมีการตกแต่งประดับประดาด้วยกระดาษสีทำเป็นช่อดอก หรือทำต้นกล้วยเป็นฉัตร ๓ ชั้น ๕ ชั้น ๗ ชั้น หรือมากกว่านั้น เพื่อนำไปถวายแก่พระสงฆ์ที่วัดด้วยวิธีการจับสลากเป็นบุญที่ทำโดยมิได้เจาะจงแก่ภิกษุรูปใด โดยวัดที่มีงานก็จะมาตีกลองใหญ่ประจำวัดเป็นการเฉลิมฉลอง ถือเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของงานบุญสลากภัต การถวายสลากภัตถือเป็นการทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่ญาติพี่น้องที่ล่วงลับไปแล้ว และปรารภเพื่อความสุขในชาติหน้า

งานรวมญาติชาติตระกูล

ในช่วงสงกรานต์ ซึ่งชาวไทยยวนยังคงถือว่าเป็นวันปีใหม่ กิจกรรมประเพณีในช่วงนี้หลายประการที่แสดงออกถึงการเชื่อมโยงทางเครือญาติ นอกจากการรดน้ำขอพรผู้อาวุโสแล้ว ชาวไทยยวนยังมีประเพณีสงกราน้ำกระดุกของบรรพบุรุษที่ล่วงลับ โดยการนำกระดุกที่บรรจุไว้ในโกศ บางครอบครัวบรรจุกระดุกไว้ในธาตุหรือเจดีย์ไปที่วัดแล้วนิมนต์พระมาชักบังสุกุลให้แก่ผู้ตาย เทศกาลสงกรานต์จึงเปรียบเสมือนเป็นวาระที่เหล่าชาวไทยยวนจะได้หวนกลับไปเยือนถิ่นฐานบ้านเกิดในราชบุรี มีบรรดาญาติพี่น้องมาร่วมสังสรรค์ในหมู่เครือญาติสร้างความสุขใจให้กับผู้ที่อยู่ร่วมวงศ์ตระกูลทุกคน

ความเชื่อ

ระบบความเชื่อของคนไทย-ยวนมีอยู่ด้วยกันสองระบบควบคู่กันไป คือ การนับถือพุทธศาสนาและการนับถือผีบรรพชนหรือผีปู่ย่าหรือผีประจำตระกูล การนับถือผีบรรพชนของชาวไทยยวนมีมาแต่สมัยโบราณเมื่อก่อนเมื่อชายชาวยวนจะออกศึกสงคราม ต้องทำพิธีเรียกผีให้ไปกับตนด้วยทุกครั้ง ภายในบ้านต้องสร้างหิ้งผีไว้ที่เสาเอก และสร้างศาลผีไว้นอกบ้านสำหรับเซ่นไหว้เมื่อถึงช่วงเทศกาลออกพรรษา เมื่อลูกสาวบ้านใดแต่งงานหรือทำพิธีจะต้องบอกกล่าวหรือขอขมาผีประจำตระกูลผีแต่ละตระกูลชอบเครื่องเช่นไม่เหมือนกัน บางตระกูลชอบขนมหวาน บางตระกูลชอบเหล้า มะพร้าวอ่อนหรือไก่ แต่ตระกูลจะมีผู้รับเป็นเจ้าของพิธีลูกหลานผู้ใดต้องการจะเส้นสรวงก็ต้องนำเครื่องเส้นไปให้เจ้าพิธีเป็นผู้ทำพิธีบวงสรวง

ความเชื่อและพิธีกรรม-การเกิด

เมื่อมีเด็กเกิดในบ้านหมอต้าแยจะนำเด็กใส่กระดุงใช้ผ้าสีขาวผูกสะดือ หากใช้ผ้าสีดำเชื่อว่าจะทำให้เป็นคนใจดำ แล้วนำเด็กในกระดุงมาล่อนที่หัวบันไดเพื่อเรียกขวัญ กระดุงจะมีแหหรือตาข่ายครอบไว้ด้วยความเชื่อมาแต่โบราณว่า “เด็กออกใหม่ๆจะมีเลือด ปอบมันชอบเวลาแม่ของเด็กอยู่ไฟก็จะมาตาข่ายครอบไว้เหมือนกัน คนออกลูกสมัยนั้นเลือดมันตกเยอะ” (สำลี แป้งหอม) เด็กจะอยู่ในกระดุง ๓ - ๗ วัน “ถ้าอยากให้

ลูกเป็นคนเย็บผ้าก็เอาเข็มมาใส่ในกระดิ่ง หรืออยากให้เป็นช่างก็เอาสิ่งของใส่ลงในกระดิ่ง” เด็กบางคนก็ไว้จุก บางคนก็ไว้เปียเพื่อไม่ให้เป็นโรค เมื่อเด็กอายุครบหนึ่งเดือนก็จะโกนผมไฟ ส่วนมากปู่ ย่า ตา ยาย จะเป็นคนช่วยดูแลสั่งสอนลูกหลาน พ่อแม่ต้องไปช่วยกันทำมาหากิน พอพี่โตพอเลี้ยงน้องได้ก็ให้เลี้ยงเพราะแม่ต้องออกไปทุ่งนาไปไร่ไปสวน พอถึงเวลาน้องจะกินนมก็อุ้มพากันไปหาแม่ “ป่าเลี้ยงลูกงายๆเอากล้วยน้ำว้าไปย่างเอามาบดกับข้าวให้กิน เวลาทำผัดก็มีตีบ้าง แต่ไม่ค่อยตีเท่าไร”

ความเชื่อและพิธีกรรม – การบวช

ชาวไทย – ยวนมีการบวชตามประเพณีเช่นกันการเตรียมงานเกี่ยวกับการบวชจะต้องทำกันเอง มีญาติพี่น้องและเพื่อนบ้านมาช่วยจะได้บุญร่วมกัน เช่น การย้อมผ้าขาวเป็นผ้าสีที่พระใช้ การทำอาหารเลี้ยงกัน การตำข้าวเพื่อใช้ในงานบวช การทำเครื่องบวชของนาค เช่นการทอผ้าไหมให้นาค เตรียมกำไลขา ผ้าคลุมหัว เป็นต้น นาคจะนุ่งผ้าม่วงเป็นผ้าไหมสีม่วง ผ้าแพร แต่ปัจจุบันเปลี่ยนมานุ่งผ้าขาว กางเกงขาวแต่ตรงปลายขาเป็นผ้าจก ผ้าคลุมหัวจะตัดเป็นผ้าสีเหลืองมีลูกปัดห้อยลงมาสวยงาม

ความเชื่อและพิธีกรรม – การแต่งงาน

ชาวไทย-ยวนมีการแต่งงานกันเองภายในกลุ่มและการแต่งงานกับคนนอกกลุ่ม ให้ความเป็นมิตรกับคนทุกกลุ่ม ถ้าแต่งงานคู่สมรสฝ่ายหญิงจะไปอยู่กับฝ่ายชาย หรือฝ่ายชายไปอยู่กับฝ่ายหญิงก็ได้

ความเชื่อและพิธีกรรม – การตาย

พิธีศพของชาวไทย-ยวนใช้การฝังหรือเผาก็ได้ส่วนใหญ่นิยมเผาไม่ฝัง มีการสวดตามธรรมดา หากตายโหงเขาจะไม่เผา จะฝังไว้ ถ้ารู้ว่าบ้านไหนมีคนตาย ชาวไทย-ยวนจะหยุดงานของตนเพื่อมาช่วยกันจัดงานศพ จนกว่าจะเผาศพ เก็บศพเสร็จ การเก็บศพอาจเก็บไว้ ๓, ๕ หรือ ๗ วันแล้วแต่งบประมาณของญาติ ถ้าญาตินำศพไว้ที่บ้านเพื่อนบ้านจะไปอยู่เป็นเพื่อนศพ พระมาทำพิธีตอนเย็นแล้วกลับ ตอนกลางคืนมีการร้องเพลงสวดผีเป็นภาษายวน คืนแรกๆมีผู้ขยมาสวด มานั่งกินเหล้า สวดนานประมาณครึ่งคืนแต่จะสวดก็วันขึ้นอยู่กับญาติที่เก็บศพไว้ มีการเก็บกระดูกและใส่โกฏูไว้ที่บ้านเหมือนของคนไทย และมีการทำบุญ ๑๐๐ วัน

ความเชื่อและพิธีกรรม – เรื่องผี

ชาวไทย-ยวนมีความเชื่อว่า การที่คนแก่ๆไม่สบายคนสมัยก่อนเชื่อว่าผีเข้าไปสิงในร่างจึงหาหมอมาไล่ผี บางทีนั่งอยู่ดีๆก็ร้องไห้ออกมาเพราะผีเข้า ต้องให้หมอมาไล่ผีออกไป ถ้าผีไม่ยอมออกก็จะไปเอาต้นคามาคี ผีกลัวผีก็เลยออก แล้วกลับเป็นคนดีๆขึ้นมา คนที่เป็นหมอผีก็คือคนธรรมดาที่ได้เรียนการไล่ผีเป็นวิชาติดตัวมา เช่น ใช้คาถาไล่ผี ใช้ใบหนาดมารองที่นอนไว้สำหรับคนเจ็บ คนไข้ เป็นต้น

การถือผี นับถือมาทางแม่ สืบเชื้อสายฝ่ายมารดาสืบทอดกันมาตั้งแต่ปู่ย่าตายาย ถ้าย้ายไปตรงไหนผีก็จะย้ายไปด้วย จะมีการบอกกล่าวผีว่าจะไปอยู่ตรงนี้นะเชิญให้ไปด้วยกัน หากไม่ได้บอกผีบ้านผีเรือนจะอาละวาดโครมครามๆให้รู้ว่าโกรธที่ย้ายมาไม่บอกกล่าว ถ้าย้ายไปไหนก็ต้องบอกแล้วปลุกศาลขึ้นมาใหม่ ชาวไทย-ยวนแต่ละเชื้อสายต้องไปไหว้ผีทางแม่ กำลังผีอยู่ตรงไหนก็ต้องพากันไปไหว้ที่นั่น

การเลี้ยงผี ชาวไทย-ยวนจะเลี้ยงผีตอนแต่งงาน สิ่งที่ใช้เลี้ยงผีคือมะพร้าวอ่อน ๒ ลูก กล้วย ๒ หวี ข้าวเหนียวแดง หรือข้าวต้มมัด หรือขนมต้มขาวต้มแดง หรือขนมเทียน หัวหมูหรือไก่ นำไปไหว้บ้านหลังที่มีผีอยู่ ผีอยู่ตรงไหนก็ไปเรียกตรงนั้น ถ้าทำผัดประเพณี เช่น ผัดผัสดู กูกเนื้อต้องตัวกัน หนีตามกัน เป็นต้น ต้องเลี้ยงผีเป็น ๒ เท่า ผู้ทำหน้าที่เลี้ยงผีเรียกว่ากำลังผี คนที่จะเป็นกำลังผีต้องเป็นญาติกัน หากสมัครใจจะเป็นกำลังผีต้องเป็นจนตลอดชีวิต เมื่อตายไปก็จะสืบทอดให้ลูกต่อๆกันไปในตระกูลนั้น ลูกผู้หญิงก็ได้ชายก็ได้ แต่คนที่จะสืบทอดเป็นกำลังผีต้องเป็นญาติของฝ่ายผู้หญิงเท่านั้น เวลาสืบทอดกันก็จะจุดธูปบอกผีทางฝ่ายตน

ศาสนา

ชาวไทย-ยวนนับถือศาสนาพุทธ แต่ก็ยังเชื่อถือเรื่องผี มีการสืบทอดวิธีการเลี้ยงผีโดยนับถือทางฝ่ายแม่เป็นหลัก

(อ้างอิง : สำนักศิลปวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. (๒๕๔๖). ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นราชบุรี. ราชบุรี : หจก.ควอลิตี้ ออฟอาร์ต, หน้า ๕๘-๖๙)

เกร็ดความเชื่อของชาวไทย-ยวนราชบุรี

๑. ชาวไทยยวนราชบุรีทำแกงบอนด้วยการนำก้านบอนอ่อนเอาเปลือกชั้นนอกออก ขณะที่ลอกหรือหั่นเป็นท่อนๆห้ามพูดคำว่าคั้น เชื่อว่าจะทำให้แกงบอนหมอนั้นทำให้คนกินคันปาก

๒. ในงานศพ ไม่ทำอาหารที่เป็นเส้น เชื่อว่าจะเป็นสายโยงใย ชักพาให้คนตายตามกันไปเรื่อยๆ

๓. ของแสดงที่ผู้ป่วยต้องงดเว้น เช่น หน่อไม้ดอง ผักชะอม ละมุด ขนุน ข้าวเหนียว เป็นต้น ของกินเหล่านี้จะทำให้อาการป่วยกำเริบหนัก

๔. การรักษาโรคด้วยวิธีบริกรรมคาถา เช่น ใช้มีดขูดขนบุงที่ติดมาด้วย บริกรรมคาถาแล้วขนก็จะหลุดออกหมด